

FORRÁSOK

A Borszékért Alapítvány és a Borszéki Polgármesteri Hivatal közérdekű lapja

XXVI. évfolyam 3. szám, 2022. Március

ELKEZDŐDÖTT A
NÉPSZÁMLÁLÁS

2.

KUTYASZÁNHÚZÓ VERSENY
BORSZÉKEN

4.

MAGASBAN
A KOSÁRLABDA

5.

FELÚJÍTJUK A BORSZÉKI SPORTBÁZIST

fotó: statiuneaborsec.ro

18 millió lejes beruházás révén újítjuk fel a Stadion utcában található sportbázist, a finanszírozást a fejlesztési szaktárca hagyta jóvá. A két és fél év alatt megvalósuló projekt során a létesítményt korszerűsítik és kibővítik.

Közleményben számolt be az RMDSZ arról, hogy több mint negyven millió lejt hagyott jóvá a fejlesztési minisztérium két Hargita megyei sportberuházásra. Csíkszépvízen új sportlétesítmény épül, míg Borszéken felújítják és kibővítik a már létező sportbázist.

„A sportot folyamatosan fejleszteni kell, hiszen egyetlen generációt, egyetlen fiataalt sem foszthatunk meg annak örömétől, hogy legyen egy hely a közvetlen környezetében, ahol mozoghat, kapcsolódhat, kitolhatja a saját határait. 2020 decemberétől ezért azt a célt tűztük ki, hogy nem hagyjuk a régiókat olyan építmények nélkül, ahol fiatalok és felnőttek úszhatnak vagy a tömegsportokat gyakorolni tudják. Most épp Csíkszépvízen új sport- és üdülőközpontot építünk, Borszék

sportbázisát felújítjuk, korszerűsítjük” – hangsúlyozta a közleményben Kelemen Hunor miniszterelnök-helyettes a két beruházás elindítása kapcsán.

Az elképzelések szerint a borszéki, Stadion utcai létesítményt felújítják, korszerűsítik, kibővítik és felszerelik. A beruházásra közel 18 millió lejt hagyott jóvá a fejlesztési szaktárca, a kivitelezés határideje két és fél év. A munkálatok során a sportpálya mellett új épülettel bővül a központ, ahol öltözőket rendeznek be, kint pedig 1000 férőhelyes lelátót alakítanak ki. A meglévő foci pályát felújítják, gyepesítik, és két új, multifunkcionális sportpálya is épül. Minden pályához éjszakai megvilágítást biztosítanak.

A közleményben Cseke Attila fejlesztési miniszter az RMDSZ kormányzati szerepvál-

lását emelte ki: „Az RMDSZ kormányzati szerepvállalása óta számos sportlétesítményt és számos más, az erdélyi magyar közösség gyarapodása, jóléte szempontjából fontos beruházást sikerült elindítani, és a munkát folytatjuk”

Mik József polgármester szerint a sportbázis felújítása egy újabb kitörési lehetőséget jelent Borszék számára. „Kétségtelenül a helyi sportélet újraéledését is reméljük a beruházás által. Ugyanakkor egy korszerűen felújított és felszerelt létesítmény a sportturizmus terén is új lehetőségeket nyit” – fogalmazott az előjáró, aki egyúttal köszönetét fejezi ki a fejlesztési minisztériumnak és az RMDSZ-nek a finanszírozás jóváhagyásáért.

ELKEZDŐDÖTT A NÉPSZÁMLÁLÁS

Március 14-én kezdődött és több szakaszban zajlik a Romániai népszámlálás. Első körben digitálisan tölthetők ki a kérdőívek, ezt követi majd a hagyományos formátumú népszámlálás. Borszákon a polgármesteri hivatalban és a turisztikai információs irodában segítünk az online kérdőívek kitöltésében.

Az idei népszámlálás több tekintetben is rendhagyó a romániai népszámlálások sorában. Egyrészt máris azért, mert tulajdonképpen nem is idei, hanem tavalyi: a koronavírus-járvány miatt 2021-ben kellett volna lebonyolítani, de erre akkor nem volt

lehetőség, és több már uniós tagállamhoz hasonlóan Románia is a halasztás mellett döntött. A legnagyobb újdonsága azonban a számbavétel módja: ez lesz az első népszámlálás, amely során digitális segédeszközzel történik a megszámlálás, ráadásul lehetőség nyílik az úgynevezett önkitöltésre is.

A népszámlálás első szakasza március 14-május 15 között tart. Ebben az időszakban a *recensamantromania.ro* weblapon érhetjük el anyanyelvünkön is az önkitöltős kérdőívet. Fontos tudni, hogy akinek segítségre van szüksége a kérdőívek kitöltésében, hétfőtől

péntekig 8:00 órától 14:00 óráig segítséget kaphat a polgármesteri hivatalnál (tel: 0724 542 387) vagy hétfőtől péntekig 11:00 órától 16:00 óráig és szombaton 10:00 órától 12:00 óráig a turisztikai információs irodánál (tel: 0722 676 635).

Aki kitölti a romániai népszámlálási célra összeállított online kérdőívet, szabadnapban részesül, aki viszont megtagadja a népszámláláson való részvételt, legtöbb 3000 lejes pénzbírsággal sújtható.

Rédai Botond

MÁRCIUS 15. KÁVÉHÁZI TÖRTÉNELEMÓRA

foto: facebook.com/primariaborsec

Március 15-ét Kávéházi történelemórával ünnepelte városunk. Miért pont kávéház? Köztudott, hogy a március 15-ei események egyik első helyszíne a Pilvax kávéház volt. Azt viszont már kevesebben tudják, hogy a 19. században élénk kávéházi élet folyt. 1848-

ban csak Budapesten több mint 80 olyan létesítmény működött, ahol kávé is mértek, és különböző újságoknak, a kor médiumának köszönhetően kedélyes beszélgetéseket lehetett folytatni irodalomról, közéletéről, politikáról.

Ezt megidézve várta a koszorúzást követően az érdeklődőket a Lobogó kávéházi különkiadása az ideiglenes kávéházzá avasztált Művelődési Házban. A kiadványban az 1848. március 15-ei, budapesti eseményeket időrendbe szedve, értesülhetnek az érdeklődők az események magyarországi sajtóvisszhangjáról és nem utolsósorban, megtudhatták a Kossuth-kifli elnevezésének történetét. Ezt a finomságot a Római Katolikus Nőszövetség lelkes borszéki tagjai jóvoltából meg is kóstolhatta a nagyerdemű.

A kávéházi hangulat elengedhetetlen eleme a zene. Rádúj Gábor zongoraművész röpített vissza bennünket időben egészen a két világháború közti kávéházak hangulatáig. Ezt követően Kápolnási Zsolt tanárúr vezetésével ugrottunk vissza időben a szabadságharc erdélyi eseményeihez. Végezettül, ahogy a márciusi ifjak is tették, vígsággal zártuk ünnepségünket a Cziifrasarok Néptánc-együttes jóvoltából.

Az esemény Borszék Város Önkormányzatának valamint az RMDSZ borszéki szervezetének jóvoltából valósulhatott meg, akiknek ezúton is köszönöm támogatásukat.

Móga Renáta

A SZERETET EREJE

Az élet a szeretetről szól. A legtöbb ember egyetért ezzel a kijelentéssel, de a valóságban teljesen más prioritást ad ennek az érzelmenek. A legtöbben annyira elnyomjuk magunkban az érzéseinket, hogy szinte esélyünk sincs arra, hogy jobban odafigyeljünk rájuk. De a változás belülről fakad. **A nagy eredmények a kis lépésekből állnak össze egészségre.** Éppen elég, ha naponta

egyszer megállunk pár percre, lehetőleg reggel vagy este, és végiggondoljuk, hogy ki és mi iránt érzünk szeretetet. Sokan semmilyen formában nem tudják átérzeni a szeretetet, de már a legapróbb tett is segíthet. Az a fontos, hogy őszinte legyen. Csak egy valakit ne felejts ki a felsorolásból: önmagadat. Hiszen ennyivel tartozol önmagadnak. Mert az életben szeretet nélkül nem sok minden-

ben lehetsz örömet. **A szeretet sok mindent megold** és sok-sok új élményt ad az emberi léleknek. Szinte elképesztő, ahogy az emberek kizárják magukból a jó érzéseket. Pedig mindannyian erre vágyunk. Hogy szerethessünk, és hogy szeretve legyünk. Ezért hajszoljuk a sikert, mert azt reméljük, hogy ezzel elnyerhetjük a környezetünk elismerését.

(folytatás a 3. oldalon)

KÖNYVSAROK

DEZSŐ LÁSZLÓ: HAZUG PISTA IGAZSÁGA,
MARK HOUSE KIADÓ – GYERGYÓSZENTMIKLÓS, 2012

Egy érdekes kiadvány került a kezembe. Egy egyszerű ember története, aki ugyan Gyergyószentmiklóson született 1931-ben, de Baktán élt (Gyergyóalfalu) haláláig (2016). Arról lett híres, hogy olyan történeteket talált ki, amit talán még ő sem hitt el. „Közismert ember tehát a baktai remete, nevetett, adomázásra készlet, feledteti a világ baját a hozzá betérővel.”

Balázs József gyergyóalfalvi festőművész írja a könyv előszavában: „Hazug Pista egy jelkép, szimbólum...aki egy egyedi műfajt teremtett meg, a hazugpista-műfajt. Van egy varázsa, olyan képzelőereje, hogy akár a szürrealisták is megirigyelhetnék.”

Panigay Róbert gyergyószentmiklósi vadász, prózaíró fiatal kezdő vadászként ismerte meg Köllő Istvánt, a vadórt, aki a vidéket ala-

Hazug Pista igazsága

fotó: webshop.camerakft.hu

posan ismerte. Sokat tanult tőle, olyan dolgokat, amik nincsenek megírva a könyvekben.

Miután felhagyott a vadórséggel, hosszú szakált növesztett és meséit sokan hallgatták. Még Berecz András, a nagy mesemondó is meglátogatta, illetve a Hazajárók stábja.

A kötet jó néhány mesét (füllentést) tartalmaz. Volt a pápánál, Ceausescuval. Találkozott Gorbacsovval, Onassiszal. Azt vallotta: „amit mondok, az úgy igaz, ahogy hiszitek.”

Nyelvezete igazi tájnyelv, a székelyek jellegzetes nyelve, amiért szívesen hallgatták történeteit, meséit.

Az album értékét növeli az a fényképsorozat (18 darab), amely különböző élethelyzetekben ábrázolja a főhőst. Igazi művészi portrék, amelyek Dezső László és fia, Dezső Máttyás munkái. A kötetet szerkesztette Balázs Katalin.

Farkas Aladár

LÉLEKMELEGÍTŐ

A MEGBOCSÁJTÁS HITELTELEN FORMÁI ÉLETÜNKBEN

Ha a megbocsájtásról mint lélektani folyamatról beszélünk, mert az és nem csak egy kimondott szó, egyszeri alkalma, akkor a megbocsájtás definíciója valahogy így hangozhat, hogy: önmagam felülmúlása Isten irányába. Ez nem egy teljes meghatározás, csak valamit megragad a megbocsájtás folyamatából.

A megbocsájtás azért olyan nehéz, de azért olyan nagyon fontos, mert a személyiség nagyon nagy részét, néha az egészét igénybe veszi. Kevés olyan dolog van az életünkben, amely a személyiségnek ennyire az egészét foglalkoztatná, mint a megbocsájtás. Ezért ha valaki nagyon szeretne fejlődni, mert mondjuk fejlődésmotivált, hát akkor bizony a megbocsátás egy remek lehetőség a fejlődésre. Mert a megbocsátás, mint lélektani folyamat önmagam felülmúlása Isten irányába. Ezért nagyon világosan tudnom kell, hogy mi az, ami megbocsájtás és mi nem az. Vagyis vannak a megbocsájtás hiteltelen formái. Én most a hiteltelen formákról szeretnék írni, csak is azért, hogy mit nem kell és hogyan nem kell tegyünk, ha valóban van

bennünk őszinte motiváció a megbocsájtásra. Valójában ezek nem is megbocsájtást jelentenek, de úgy tűnhetnek.

Ilyen például a gőgös megbocsájtás. Mikor az erkölcsi fölényemből, hogy te vagy a bűnös és én az áldozat: „Na jó, megbocsájtok.” Hogy nyilvánvalóvá váljék, látható, érezhető legyen, hogy én jobb vagyok nálad. Ez nem megbocsájtás, csak annak tűnik. Ilyenkor hatalmi játszmát kezdtem el „megbocsájtás” címmel.

Aztán van az üres megbocsájtás. Nincs benne semmi tartalom, valójában nem történt meg. Ez az, amikor a szülők a gyerekeket arra kényszerítik, hogy „Menj oda a kistestvéredhez, és mondd neki, hogy bocsánat!” Az én szüleim ezt előszeretettel gyakorolták, nem tudom, ez volt az egyik vesszőparipájuk, hogy a gyerekeknél nagyon jól működik akkor, hogyha a civakodó ikreket sarokba állítjuk, és mindaddig kellett a sarokban állnunk, amíg nem kértünk egymástól bocsánatot. Remek, remek. Az üres megbocsájtás egész arzenálját sikerült megélnem gyermekkoromban. Ennek az lett a következménye,

hogy mikor már teljesen elszibadt a lábam, akkor odamentem a tesómhoz, hogy „Bocs”, ő is azt mondta, hogy „Bocs”, és elkezdtünk verekedni.

Aztán azt se nevezzük megbocsájtásnak, amikor valaki megbocsájt, és ezt nem fejezi ki a másik felé. Egy olyan kapcsolatban, amelyben minden lehetősége meglenne, és amelybe vissza kellene vinni azt, hogy megbocsájtottam, hogy építse az elrontott viszonyt, de nem. Ez a ki nem mondott megbocsájtás.

Manipulatív megbocsájtás. Az tudjuk mi? Nem. Pedig milyen gyakran alkalmazzuk a mindennapi életben. A manipulatív megbocsájtás az, amikor belül, a saját lelki békém érdekében megbocsájtok, de ezt eszem ágában sincs elmondani a férjemnek vagy feleségemnek vagy..., hanem előtte még mindig az áldozat szerepében vagyok, mert ezzel előnyökhöz jutok.

A megbocsájtás bonyolult dolog. Néha még azért is meg kell bocsájtanunk magunknak, hogy akarunk, de nem tudunk megbocsátani írja Mungi Ngomane.

A pap

(folytatás a 2. oldalról)

Ezért ragaszkodunk görcsösen a másik emberhez, a párunkhoz, néha olyan rögeszmén, hogy azzal csak eltaszítjuk magunktól a szeretett személyt. Mégis olyan nehéz kimutatnunk az érzéseinket, egy kis minőségi időt tölteni a szereteteinkkel, igazán meghallgatni őket. Pedig ők is csak ugyanarra vágynak,

mint mi. És ha van valami, ami igaz a kapcsolatokra, az a kölcsönösség elve.

Általánosságban elmondható, hogy **amit adsz, azt kapod vissza**. Kell ennél több érv a szeretet mellett? Egyáltalán miért kell érvelni ahhoz, hogy működjön a dolog? Ennél szinte semmi sem lehet fontosabb. Kérdés: a legtöbb

ember az első helyekre sorolja a szeretetet? Ha igen, akkor miért nem tudunk így cselekedni? Mindennel eltereljük a figyelmünket, csak azzal ne kelljen foglalkozni, ami igazán fontos. Itt az ideje, hogy változtassunk a dolgokon!

K.J.

KUTYASZÁNHÚZÓ VERSENY BORSZÉKEN

2022. FEBRUÁR 12-13

fotó: facebook / Molnar Sandor

A már hagyományossá vált Kutyaszánhúzó Verseny lehetőséget kínál arra, hogy a vontatókutyás tenyésztők újra találkozhasanak Borszéken. Szokás szerint gyergyószentmiklósi, madéfalvi, salamási, báláni, sportversenyen.

Kategória	Helyezés	Név	Település	Részletek
C2	1	Basarab Laura	Balánbánya	14 év
D2	1	Mărgărit Andrada	Bukarest	14 év
D2	1	Mărgărit Matei	Bukarest	12 év
B1	1	Marc Gabriel	Salamás	
	2	Molnar Sandor	Borszék	
	3	Kosa Erno	Madéfalva	
C1	1	Moca Dan	Kolozsvár	
	2	Achim Alexandru	Zlatna	
C2	1	Nagy Radu	Balánbánya	
	2	Grosu Constantin	Balánbánya	
	3	Achim Alexandru	Zalatna	
D1	1	Moca Dan	Kolozsvár	
	2	Ciuculescu Romulus	Gyergyószentmiklós	
	3	Gyorgy Agnes	Gyergyószentmiklós	
D2	1	Grosu Constantin	Balánbánya	
	2	Voicu Bogdan	Kolozsvár	
Hobby	1	Oroian Liviu	Marosvásárhely	

A verseny a kerülő út egyik szakaszán zajlott, 1,8 km-es távon, a Reménység Síkomplexum tövétől indulva a stadionig tartó vékony, jeges havon, ami látványossá és egyben veszélyessé tette az útvonalat. A versenyzők megmutatták ügyességüket, és a javasolt útvonalat remekül sikerült bejárniuk, még akkor is, ha kisebb incidensek, sérülések történtek, amelyeknek szerencsére nem voltak komoly következményeik.

A csapadékhiány és meleg miatt nagy kérdőjel merült fel a verseny lebonyolításával kapcsolatban. Végül a helyi döntéshozók segítségével kialakították az útvonalat a két versenynapra. Említésre méltó Albui István alpolgármester, aki ragaszkodott a verseny megszervezéséhez, így az útvonalon lévő hótakarót kiegészítették máshonnan hozott hóval. Szintén dicséretes volt a verseny szervezőjének, Molnár Sándor úrnak a munkája, aki a legapróbb részletekig ügyelt a verseny zökkenőmentes lebonyolítására.

A két versenynap alatt remek képekben gyönyörködhattunk a csodálatos négy-lábúakkal, gazdájukkal, kíváncsi és izgatott gyerekekkel és közönséggel. Az érdeklődők számára számos kép és videó elérhető a Facebookon és a YouTube-on.

A versennyel kapcsolatban egy szép dolgot vettem észre: a folyamatosan hozzánk látogató versenyzők között látható egy generációváltás, ugyanis a bukaresti versenyzőt, Dan Mărgărit urat sikeresen leváltották gyermekei, 14 éves Andrada és 12 éves Matei Mărgărit, a balánbányai versenyzőt, Gică Basarab urat pedig lánya, 14 éves Laura Basarab. Figyelembe kell venni azt is, hogy ezen versenyzők között szoros a barátság és kollegialitás, segítik versenyzőtársaikat, hogy mindenki egyenlő eséllyel versenyezzen. Itt kell megemlíteni a kolozsvári Adrian Rusu urat, aki ugyan nem vett részt a versenyen, de minden versenyzőnek nagy segítségére volt a rajt előkészítésében és az útvonal indulásában.

Azt is meg kell jegyezni, hogy a versenyzők díjazásának sorrendjét a két versenynapon az útvonalon elért idők összesítésével határozták meg, kategóriánként és adott esetben életkoronként.

A következőkben egy rövid összefoglalót mutatok be a két borszéki versenynapról:

Helyszín: Hargita megye, Borszék kerülő út, a Reménység Síkomplexum és a Sport Villa közötti rész.

Időpont: 2022. február 12-13.

(folytatás az 5. oldalon)

MAGASBAN A KOSÁRLABDA...

... hirdették a borszéki információs csatornán a 2022. február 20-án és 21-én a helyi stadion melletti Sportcsarnokban tartandó kosárlabdamerkőzésről, melynek célcsoportja a borszéki gyerekek és jászvásári IRIS Sportklub tagjai voltak

A magasban kifejezés, arra enged következtetni, hogy Borszék egy hegyvidéki, magasban elhelyezkedő város, melynek hegyvidéki részén zajlik majd a mérkőzés. Emellett a magasban kifejezés, utalhat a sportolók magasságára is.

A fogalomhasználatot azonban egészen más magyarázat támasztja alá: valójában a sportrendezvény szívonala volt MAGAS, (amin mindkét nap sikerült részt vennem), a két kedves csapat nem spórolt a fáradsággal és elhivatottsággal a kosárpályán.

A mérkőzés baráti találkozó volt: a jászvásári gyerekek számára edzésre biztosított lehetőséget, mivel a korosztályuk (10-12 évesek) országos kosárlabda-bajnokságra készülnek, valamint a borszéki gyerekek felmérhették saját felkészültségüket.

A két meccs a legapróbb részletekig a nemzetközi kosárlabdajáték szabályai szerint zajlott, akárcsak a profi mérkőzéseken.

Szülők, testvérek, nagyszülők, barátok, kollégák és ismerősök biztatására a kis kosarasok példamutatóan viselkedtek: küzdöttek, futottak, szenvedtek, vagy örültek játék közben, az eredménytől függően. A sportolók lelkesedése és elhivatottsága meghódította a közönséget.

Az első mérkőzésen, február 20-án, szombaton, az eredmény 62-51 volt az Írisz jászvásári csapat javára, vasárnap, február 21-én pedig a borszéki gyerekcsapat revansot adott 47-45-ös győzelemmel. A legjobb játékos Ogbói Mark Jászvásárról és Márkos Oszkár a helyi csapatból.

Barátsággal fogadták a jászvásári ellenfeleket Borszéken, a játék fair play körülmények között zajlott, a végén pedig a jászvásári barátok ajándéktárgyakat kaptak, amit a Vila Montana biztosított. Szép emlékekkel

Bordanciuc Dănuț

távoztak Borszékről. Florin Bucureșteanu sportmester, a jászvásári csapat koordinátora, elmondta, maximálisan elégedett a két kosárlabda meccsel, a játékkörülményekkel és a borszékiak barátságával.

A két meccsen példamutatóan viselkedtek a borszéki csapat tagjai: Maier Delia, Bulearcă Maia, András Rebeka, András Beáta, Arvat Daniela, Mihály Zsófia, Mihály Gergő, Márkos Oszkár, Márkos Márk, Kopacz Balázs, Varga Gabriel, Fazakas Csaba, Szín Győző, Borsos Krammer Sebastian, György Bencze, Ciupudean Gabriel, Csibi Krisztián, Fokt Milan és András Alexandru. Ezeket a kedves gyerekeket a sport nemzetközi mestere, Valeriu Plitoc és megbízó segítője, Cristian Maier professzionalizmussal és odaadással készítik fel.

A MAGASBAN A KOSÁRLABDA fogalma több éve jelent meg Borszéken. A helyi csapat megálmodója Valeriu Plitoc, akit

Cristian Maier segít, nagy csoportot alakítva a környékbeli gyerekekkel, akiknek feltárják a gyönyörű sportág - a kosárlabda titkait. Figyelemreméltó az erőfeszítésük: hetente háromszor edzenek a Stadion melletti sportteremben. A rendszeres munka a fizikai edzésen és a kosárlabda technikákon alapul. Remek lehetőség, hogy a gyerekek szervezett körülmények között fejleszthessék kosárlabda készségeiket és sportolhassanak. És ami nagyon fontos: ezek az edzések ingyenesek! A két edző időt áldoz egy olyan tevékenységre, amely csak erkölcsi elégtételt nyújt számukra. Emiatt megérdemlik tiszteletünket! Említést érdemel még a város helyi vezetésének hozzájárulása, amely biztosítja a fiatal kosarasok edzési körülményeit, a sporteszközöket és a tornatermet.

Végezetül sok sikert kívánunk nekik, hogy Borszéken magasabb szintre emeljék ennek a sportágnak a színvonalát.

Bordanciuc Dănuț

(folytatás a 4. oldalról)

Útvonal hossza: 1800 méter

Verseny kategóriák: 6

B1 - 5 vagy 6 szibériai husky kutyafajta

C1 - 3 vagy 4 szibériai husky fajta

C2 - 3 vagy 4 alaszkai vagy szamojéd malamut

D1 - 1 vagy 2 szibériai husky kutya

D2 - 1 vagy 2 alaszkai vagy szamojéd malamut

Hobby - bármely más kutyafajta, amely alkalmazkodik a szabályokhoz

Szervező: Molnár Sándor, a Borszéki

Molnár Sportegyesület elnöke.

Támogatók: Romaqua Group SA Borsec, Borszék Város Önkormányzata, Hostel Fitness, „La Doi PASI” üzlet, Borszéki Off-Road Egyesület.

Bordanciuc Dănuț

NŐNAPI AJÁNDÉK

Igazán szép ajándékkal kedveskedtek a szervezők nőnapon a borszéki lányoknak, asszonyoknak, de mindenkit vártak a művelődési házba, a „Női lélek rejtelmei” című műsorra. Az est főszereplője a nagyalambfalvi születésű Benedekffy Katalin, operaénekesnő, színművész, író, Kányádi Sándor unokahúga. A művésznő életpályáját, az elhangzott műveket Sólyom Gabriella ismertette. Zongorán kísért Kis Lehel zongoraművész, tanár, akitől Chopin, Debussy műveket is hallhattunk. Benedekffy Katalin az opera és operettárák

gyöngyszemeiből, Puccini, Gounod, Lehár, Kálmán Imre műveiből válogatva „avatott be” a női lélek rejtelmeibe, és varázsolta el hallgatóságát.

A művésznő, (a pandémiának „hála”, mikor koncertjei lemondásával hallgatásra, de nem tétlenségre volt kárthatatva), mint író is megmutatkozott. Borszékra is elhozta „Csipetnyi Erdély” című könyvét és a hozzátartozó CD-t. A szép, gazdagon illusztrált kötet tisztelgés a szülőföld, Erdély előtt, ahonnan „hitét és gyökereit” kapta. Mesék, legendák, mondókák, a vidékhez kapcsolódó

gasztronómia és népszokások révén ismerheti meg az olvasó Erdélyt. A CD melléklet az adott tájegység zenei világát mutatja be. A műsor végén a művésznő dedikálta kötetét.

Mintegy műsorelőzetesként két borszéki zongorista-palántát, Mihai Kolbert Anettet (VIII.oszt.) és Bulearca Mayat (IV.oszt.), Klemencz Gréta tanítványait hallgathattuk, akik Clementi, Debussy és Strauss darabokat játszottak. Sok sikert kívánunk nekik, tanárnőjüknek pedig gratulálunk! Kivételes est volt, kivételes ajándékot kaptunk.

Kolbert Tünde

MESÉLŐ MÚLT

A borongó, esős időkben mintegy 400 vendég tolong Borszákon. A villák legnagyobb részét üresek, az árak ennek ellenére igen magasak, s az élelmiszerekért szinte, közelharc folyik. A vaját 1 millió 800 ezer lejért vesztegetik, egy két kilós kenyér ára 800 ezer lej, egy liter tejfel 7-800 ezer lej és ennek arányában fizetik meg a dús pénzü fűrdővendégek a többi élelmiszereket is, mit sem gondolva azzal, hogy felverik az árakat és Borszék község lakóinak számára elviselhetetlenné teszik a megélhetést. A römiző, pókerező, unatkozó fűrdővendégek szórakozásán túl, ott terül Borszék község napi gondjaival és megoldásra váró kérdéseivel. Itt van legelsősorban a községi elöljáróság összetételének kérdése. A község lakosságának komoly kifogásai vannak Litu Dániel községi bíró és Kamenitzky Rudolf jegyző ellen. A bíró 1945-ben került a község közigazgatásának élére. A háború idején viselt dolgai legalább is zavarosak. A Maniu gárdával és bizonyos leszerelt, de vissza nem térített gépszíjakkal kapcsolatban emlegetik a nevét. Végül is sikerült más bírót választani, akit rövidesen a község lakosainak tiltakozása ellenére is leváltottak és helyébe ismét Litut nevezték ki.

A jegyző, Kamenitzky Rudolf ellen szintén kifogása van a község lakosainak. Azt kéri ugyanis, hogy magyarul tudó jegyzőt nevezzenek ki a magyar többségű községbe, mivel Kamenitzky nem beszéli a lakosság nyelvét és ez megnehezíti a közigazgatás menetét.

A forrás a Ditró és Szárhegy közbirtokosság tulajdona. A közbirtokosság, mivel nem tudta kellő anyagiak híján saját kezelésébe venni a forrás kiaknázását, 50 esztendőre bérbe adta azt a bukaresti Crisloveanu nevű

banknak. Főhatalomváltozáskor a források ismét a közbirtokossághoz kerültek vissza. A közbirtokosság vezetősége állami pénzből kifizette a Crisloveanu bankkal, szemben fennálló adósságát, majd a „Lenfeldolgozó szövetkezetének adta bérbe a forrásokat. A szövetkezet a maga részéről az „Apamina” részvénytársaságnak adta a kihasználási jogot. Jelenleg egy üveg borszéki borvíz ára Borszákon 75 ezer lej. Ez annyit jelent, hogy illetvekkel, szállítási és egyéb költségekkel együtt Bukarestben egy üveg ára 135 ezer lej. A forgalom ennek megfelelően csökkent. A forrásvizet feldolgozó üzem napi teljesítőképessége 4 ezer palack. A háború előtt éjjel-nappali váltásokkal 24 ezer üveg borszéki vizet töltöttek és csomagoltak vagonba. Augusztus elseje előtt mindössze napi 6 ezer üveget töltöttek, míg augusztus elsejétől fogva a részvénytársaság leállította a palackozást arra való hivatkozással, hogy túl nagy mennyiség van raktáron. A borszéki borvíz talán az egyedüli az erdélyi borvizek között, amelyik bírja a tengeri szállítást is. Ennek ellenére a fogyasztás egyharmadára csökkent. Ennek oka szerintünk a társaság hibás üzleti politikája. A társaság Gyergyószentmiklóson készítteti a borvíz csomagoláshoz szükséges ládákat. Természetesen a költségek növekednek, a ládák Borszákre való szállításával. Meg lehetne oldani a kérdést igen egyszerűen, egy Borszákon felállítandó ládagárral is. Anyag az itt is van, legfeljebb a költségek is csökkennének, és a kis fizetésű ember is hozzájutna a borvízhez. A község lakosai, főképpen az iparosok nem nagyon örvendenek a fűrdővendégeknek. Igaz ugyan, hogy jelenlétük bizonyos tekintetben keresethez juttatja őket, de amit megnyernek a révén, elveszítik a vámon. Jelenleg egy liter tej

Borszákon szerényen számítva is 50 ezer lej — borszéki lajtosok számára. De a tehéntartó gazdálkodók nem is szívesen adják el a tejet Borszék községben, amikor a fűrdőtelep vendégei minden pénzt megadnak érte. Mintegy kétezer lélek él Borszákon és ez letagadhatatlan (minden alkalmat megragadnak arra, hogy elszakadjanak Maros megyétől). Borszék mostoha gyermeke Maros megyének hangoztatják, és már több ízben kérték, hogy a községet csatolják Csík vármegyéhez. Az ügy a belügyminisztérium előtt van. Üveggyár volt üzemben közel 90 esztendeig. 1836-ban alapította bizonyos Zimmethausen Antal. A gyár jelenleg nem működik, holott az üveggyártáshoz szükséges kvarc, kőszén, homok kellő mennyiségben található a község környéken. Csupán szódát kellene szállítani. Ha a gyár csupán a borvíz üzem részére szükséges üvegmenyiséget gyártaná, akkor hasznát hajtana, és el tudná magát tartani. Most a borvíz társulat Medgyesről szerzi be a szükséges üveg mennyiséget. Kőszénbánya is van. 30-60 méter mélységben elég jó minőségű lignitet lehetne bányászni. A szénért nem túlságosan vas-tag, de a helyi szükségleteket kielégítené. Végül kaolin bányát is lehet létesíteni. Említsük meg még az erdei gyümölcsök kihasználásának lehetőségét is. A Borszáket környező erdőségekben, különösen ebben az évben, rengeteg gomba termett. Miért nem gondoskodnak ennek a gombának a begyűjtéséről, aszalásáról, illetve szárításáról? A szárított gomba keresett cikk az ország egész területén és az így elért jövedelem kiegészítené a község lakosait jelenlegi szorongatott anyagi helyzetéből.

NYELVÉBEN ÉL

MEGRÁZZA MINT KRISZTUS A VARGÁT

Ez az ismert szóláshasonlat nemrég vált közkeletűvé a nyelvünkben. Elsőnek 1830 körül került be egy gyűjteménybe az „alaposan megráz valakit” jelentésben. Tersán-szky egyik írásában olvassuk: „Csak megkapta az egyik legényt a nyakánál, a másikat mellbe ragadta. Megrázta őket, mint Krisztus a vargát.” Fenyegetésként is használják, vagyis keményen elbánik valakivel, alaposan ellátja valaki baját.

Eredete egy népmesével is magyarázható, amely arról szól, hogy Jézus hajlandó egy

varga (csizmadia) három kérését teljesíteni. Mikor a Jézus társaságában levő Szent Péter látja, hogy a varga első két kérése csupán enni-innivalóra vonatkozik, odaugrik hozzá, megragadja a ruháját, és arra figyelmezteti, hogy harmadiknak az örök üdvösséget kérje. Egy elmélet úgy tartja, hogy a mesében maga Krisztus ragadja meg a varga ruháját, s ebből alakult ki a címben szereplő szólás.

Móricz Zsigmond egyik elbeszélésének részlete is magyarázata lehet a szólás eredetének. „Mikor egyszer Krisztus – aki pedig igen

békétűrő volt – az új csizmájában kiment eső után, osztán belement a víz, akkor egyszerre dühbe jött, s úgy megrázta a vargát, hogy ma is attól koldul.”

Szerintem, mindkét eredetmagyarázat elég valószínűtlen, mindkettő egy népi anekdotát idéz. Sokan vándoranekdotáink közé sorolták, amelyek a középkori misztériumjátékokban hangozhattak el, és használták meseírók, így Móricz Zsigmond is. Mi is általuk ismertük meg és helyezzük kilátásba annak, aki megérdemli (vagy nem)!

O. Nagy Gábor után szabadon,
Ballai Erzsébet

MAGYAR SZENTEK

SZENT IMRE

Szent István fiát, Imrét is szentté avatták I. László, a későbbi Szent László kezdeményezésére. Imre az ifjúság védőszentjeként igen népszerű volt a középkori Európában. Az amerikai kontinens a mi Szent Imrének nevét viseli, hiszen névadó felfedezője, Amerigo Vespuccit is az ő tiszteletére keresztelték így (Amerigo – Imre). A tisztaság, az ártatlanság jelképével, fehér liliummal szokták ábrázolni. István és Gizella fia, a magyar trón örököse, anyai nagybátyjáról II. Henrik német-római császárról nevezték el, a kódexek Henrikus néven említik őt. 1007-ben született Székesfehérváron, meghalt 1031-ben vadászat közben. A legenda szerint apja Imre halála miatt ajánlotta fel koronáját és országát Szűz Máriának. Apja koronát is akart adni Imrének, a ma is ismeret koronázási palástot is erre az alkalomra készíttette Gizella királyné. Imre a húszas évei végén elkerülve szülei udvarából elfoglalta az őt megillető „hercegséget” (a bihari dukátust), apja rábízta a „királyi sereg” parancsnokságát is. Halálának helyén (apátság) monostort építettek, ez a Szent Imre apátság.

Ő volt az első személy, akit az akkor még csak épülő székesfehérvári bazilikában temettek el. A sírhelyet Szent István király saját maga részére készíttette. Imre népszerűségét több települ, templom, kórház, iskola, köztér,

utca neves őrzi.

SZENT GELLÉRT VÉRTANÚ PÜSPÖK VELENCE, 977.

A velencei Marosini család sarja. Ötéves korától szerzetesi oktatásban részesült. 1020 körül zarándokútra indult a Szentföldre, de a vihar arra kényszerítette, hogy útját szakítsa meg. Úgy döntött, hogy felkeresi a Magyar Királyságot. I. István meggyőzte, hogy ne folytassa a zarándokutat, hangsúlyozva, hogy prédikációi segítik a magyarok megtérését. Imre herceg nevelőjének nevezte ki. Imre halála után a Bakonyi hegységben levő monostorba vonult, itt élt hét évet, majd 1030 körül István őt nevezte ki a Csanádi Egyházmegye püspökévé.

Székesegyházat, templomokat, iskolákat építtetett, meghonosította a menedékkaját, gondoskodott a magyar ifjak papokká neveléséről.

István halála után a politika zivatarai őt is kizavarták apostoli csendes, aszkéta életmódjából, és aktív politikálásba kezdett. 1046-ban a Vata-féle pogánylázadás résztvevői elfogták, kétkerekű taligán a Kelen-hegyről a mélységbe lökték, lándzsával átdöfték, és megkövezték.

A nép a Csanádon eltemetett püspököt azonnal szentként kezdte tisztelni, 1083-ban pedig István királlyal és Imre herceggel együtt az egyház is a szentjei közé iktatta.

Szent Gellért megmaradt ereklyéit (bebalzsamozott testét piros miseruhában) most a velencei Santa Maria e Donato bazilikában őrzik. Ereklyéinek kisebb részei az évszázadok során ajándékozásokkal és cserékkel kerültek Bolognába, Prágába, Győrbe, Szegedre.

Vértanúságának helyét utóbb Szent Gellért hegyének nevezték el (Gellérthegy), itt áll Szent Gellért szobra, közelben található a Szent Gellért tér, Gellért fürdő, és szálloda is Budapesten.

Ő a Szeged-Csanádi egyházmegye védőszentje, a műszaki katonák védőszentje.

A Képes Krónika őrzi a róla szóló legendát, amely szerint a püspök a kereszt jelével áldotta meg az őt kövekkel dobáló pogányokat. Azok rárohantak, szekerét a Dunába fordították. A Duna gyakran kiáradt, és elleppte a köveket, amelyeken a püspök vére száradt. Hét év után is látható volt még a vér a köveken. Ezért a követ felszedték, elvitték Csanádra, és ott Gellért püspök oltárán helyezték el.

Így vált be aznapi jóslata, mely szerint vértanúság koronájával jut püspöktársaival együtt urához, Jézus Krisztushoz. Beteljesült az álom, amelyben Jézus saját kezével nyújtotta neki testének és vérének szentségét.

Ballai Erzsébet

EGY FÜRDŐVENDÉG LEVELE BORSZÉKRŐL 1889-BŐL

Érdekes levélre bukkantam olvasva A Csíki Székely Múzeum 2013-as Évkönyvét (IX. szám). Bódán Zsolt gyulai levéltáros, a Békés Megyei Levéltár munkatársa szíves közlése alapján szemléljük kutatását. A levél írója Novák Izabella, aki 1889 nyarán egy bő hónapot töltött családjával „Erdély legfelkapottabb fürdőinek egyikén, Borszákon.” Első levelét július 9-én írta, a másodikat július 24-én a gyulai lakhelyű barátnőjének, Kliment Margitnak. A két levélből betekintést nyerünk a dualizmus kori fürdőkultúrába.

(folytatás az 8. oldalon)

(folytatás a 7. oldalról)

„A fürdőzés a korabeli polgári életének része, sőt nem túlzás mondani, valóságos életforma volt”, ezért minden tehető család felkereste a vidék felkapott üdülőhelyeit. Ezt tette Novák Kamill (1841-1921) a gyulai királyi törvényszék elnöke, kúriai bíró is. Két és fél napot utaztak Gyulától Borszékig. Részlet Iza leveléből: „Vasárnap reggel megindulva vasárnap estve fél 6-kor Kolozsvárra érkezünk. Várad és Kolozsvár között a vidék igen szép, különösen gyönyörű a Körös völgye Révnél. ...11 órakor estve tovább utaztunk és reggelre Szász-Régenbe megérkeztünk. Most kezdődött csak az igazi utazás, másfél napig kocsin, az igaz, hogy egy kényelmes fiakkerben, három lóval, melyek csengővel voltak ellátva, és folyamatosan szép hegyek, erdők, sziklák között a Maros folyó mentén, de azért mégis igen örvendtem, amikor kedden délből Borszékra beérkeztünk.” A vendégek a mostoha utazási körülmények ellenére is szívesen jöttek Borszékra, pedig a komfort sem volt a legjobb. „Első dolgunk volt lakást keresni. De milyen lakások: két meszelt szoba, benne egy ágy, egy kastin, egyolajfestéssel bemázolt asztal, pár szék és valami díván-forma. Mosdó, gyertya-tartó és tükör két szobára csak egy volt. Azt mondták,

hogy ezt így szokták, mi azonban dicsérendő leleménységgel egy nagy ládát felfordítottuk, és lett belőle egy másik mosdó. Gyertya-tartót is adtak még egyet, s most már nagy urak vagyunk vele. Az első benyomásom nagyon rossz volt. Mindannyian lamentáltunk, sőt a tatuczi még arról is beszélt, hogy itt meg ne álljunk, hanem menjünk tovább valamely más fürdőbe.” Végül is maradtak, jól tették, mert máshol sem kaptak volna jobb ellátást. A fiatal lány nem sokat foglalkozott a kúra adta lehetőségekkel, de azért említést tesz a Lobogó-fürdőről. „Mi bajod Margitkám? Bárcsak itt lehetnél Borszéken, tudom úgy meggyógyulnál, hogy többé soh' sem lennél beteg. Neked tenne jót a Lobogó. Tudod mi a Lobogó? Egy olyan tükörfürdő, melynek vize 8 fok meleg, benne csak 1 percig szabad maradni, de ez éppen elég idő, hogy az embert felvillanyozza. Én most mindennap elmegyek ezen nagyszerű fürdőbe, de sőt még a mamuczika is ráadta magát. A Puczujt nem merjük beledugni, ő csak a Douchét használja.” A duché a zuhanyfürdő volt, Puczujt pedig a család legifjabb tagja volt. Iza levelében méltatja a levegőkúra jótékony hatását. „Gyönyörű sétákat lehet tenni, közel, messze, lehet egész nap a fenyvesekben enyves levegőt

szívni. Lehet borvizet inni és jó étvágygal rossz kávé is. Eper minden fa alatt terem.” A család lassan megszokta az itten körülményeket. Iza így folytatja levelét: „Azóta egy hét múlt el, mióta ez a szomorú megérkezés volt, és most már nem panaszkodunk, most már szeretünk itt.” A séta mellett hallgatták a cigányzenét. „Nagyszerű cigányaink vannak, a nagyváradi, 16 tagból álló zenekar, két naponta reggel és este 2-2 órát játszanak, nem csak magyar nótákat kitűnően, hanem minden nap más-más opera nyitányát, keringőket és román népdalokat.” Izák a szezon elején érkeztek, ezért még „Pangó élet volt”. Iza erről így ír: „Öltözködni még nem kell, mert a fürdő még majdnem üres, de ha talán majd nem is lesz üres, akkor sem igen fogunk parádézni. Van itten egy pár stram vendég. Egy fiatal barna asszony, van neki egy fiatal szőke férje, és egy szőke leánytestvére. Ezek egyszerre érkeztek ide velünk. Valahányszor találkozzunk, megnézzük egymást, nem tudom mit nézünk egymáson, hacsak én nem azt, hogy ők mindig más, és más, és mindig ríktó ruhában vannak, ők meg azt, hogy mi mindig ugyanabban a fekete ruhában vagyunk, akár esik, akár süt.”

Farkas Aladár

Meghittség, boldogság, áldás és béke legyen a családok örökös vendége. Boldog húsvéti ünnepeket kíván a FORRÁSOK szerkesztősége!

ANYAKÖNYVI HÍREK

Elhalálozás
Chindea Aurelia
1950.01.01-2022.03.20
Mureșan Maria
1930.03.21-2022.03.09

SAKK VODA COSTELLE

A februári számban megjelent feladvány megoldása:

1-Vg1!!+
2Bxg1-Hf2+
3Kg2-Fh3#
Megoldás: Vodă Costel

Új feladvány!

A mellékelt ábrán egy sakk diagrammát mutatunk be. A sakk kedvelőit arra kérjük, hogy oldják meg a feladatot, majd a megoldást küldjék el a borsec@gmail.com e-mail címre. A megoldást a következő számban közöljük.

*Bastyá=B / Huszar=H / Futo=F / Vezer=V / Kiraly=K. A gyalogot nem jelölik, csak a mezőt ahová lépnek.

A fehér lép, matt 2 lépésből.

BORSZÉKI POLGÁRMESTERI HIVATAL

Str. Carpați, nr. 6/A

ISSN 1224 - 1709

Felelős szerkesztő: Moga Renáta

Szerkesztőség: Ballai Erzsébet, Farkas Aladár, Fazakas Emese, Fazakas Mihály Emese, Ferency József, Kolbert Tünde, Kovács Júlia, Márton József, Pethő Csongor, Rédei Botond

Számitógépes szerkesztés: Moga Attila

Nyomda: F&F INTERNATIONAL - Gyergyószentmiklós

A cikkek tartalmáért az aláíró személy a felelős.